

International Journal of Original Educational Research

Research Article

**Öğrencilerde Sınıf İçi Motivasyonu Etkileyen Faktörlerin
İncelenmesi**

Gamze Seydialioğlu

Milli Eğitim Bakanlığı, TURKEY, gcakir19@gmail.com

Hatice Öksüz Çağlar

Milli Eğitim Bakanlığı, TURKEY, hatice_pramit@hotmail.com, ORCID: 0009-0006-6440-3203

Semiha Erdemir

Milli Eğitim Bakanlığı, TURKEY, semihaerdemir19@gmail.com, ORCID: 0009-0004-9242-9310

Fatih Avcı

Milli Eğitim Bakanlığı, TURKEY, fatihavci55@hotmail.com, ORCID: 0009-0008-1826-6452

Seydi Göçer

Milli Eğitim Bakanlığı, TURKEY, seydi_gocer@hotmail.com, ORCID: 0009-0007-3614-7759

Atf: Seydialioğlu, G., Öksüz Çağlar, H. Erdemir, S., Avcı F., Göçer, S. (2023). Öğrencilerde sınıf içi motivasyonu etkileyen faktörlerin incelenmesi. *International Journal of Original Educational Research*, 1(1), 85-97.

Özet

Motivasyon, bireyleri hedefe yönelik davranışlarda bulunmaya iten içsel bir durumdur. Genellikle insanların veya hayvanların belirli bir zamanda belirli bir davranışı neden başlattığını, sürdürdüğünü veya sonlandırdığını açıklayan bir güç olarak anlaşılır. Motivasyona sahip öğrencilerin hedefler belirleme ve bu hedeflere ulaşmak için çalışma olasılıkları daha yüksektir. Öğrencilerin motive olduklarında daha yüksek başarıya sahip olma ve daha fazla öğrenme olasılıkları daha yüksektir. Bu bakımdan öğrencilerde motivasyonun artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması önemlidir. Bu araştırmada öğrencilerde sınıf içi motivasyonu etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılı güz yarısında Samsun ilinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evren içerisinden araştırmaya gönüllü olarak dahil edilen 555 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu ve motivasyon ölçeği kullanılmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, sınıftaki öğrenci sayısı ve okulun bulunduğu konum bakımından değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde nicel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu kapsamda veriler SPSS24 veri analiz programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin cinsiyet ve okulun konumu bakımından motivasyonlarında anlamlı fark meydana gelmemiştir. Buna karşılık sınıf sayısının daha düşük olması ile sınıf düzeyinin daha yüksek olmasının öğrencilerde sınıf içi motivasyon düzeylerini artırıcı etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Keywords: *Sınıf İçi Motivasyon, Akademik Motivasyon, Akademik Başarı, Ortaokul Öğrencileri*

Examining the Factors Affecting Classroom Motivation in Students

Abstract

Motivation is an internal state that pushes individuals to engage in goal-directed behavior. It is generally understood as a force that explains why people or animals initiate, continue, or terminate a particular behavior at a particular time. Motivated students are more likely to set goals and work to achieve them. Students are more likely to achieve higher and learn more when they are motivated. In this regard, it is important to carry out studies to increase motivation in students. This research aimed to examine the factors affecting classroom motivation in students. The survey model, one of the quantitative research methods, was used in the research. The population of the research consists of secondary school students studying in Samsun in the fall semester of the 2023-2024 academic year. The sample of the research consists of 555 students from the population who were included in the research voluntarily. Demographic information form and motivation scale were used as data collection tools in the research. In this context, evaluations were made in terms of students' gender, grade level, number of students in the class and location of the school. Quantitative data analysis methods were used in the analysis of the research data. In this context, the data was analyzed with the SPSS24 data analysis program. As a result of the research, it was determined that the

academic motivation levels of the students were above the medium level. There was no significant difference in students' motivation in terms of gender and location of the school. On the other hand, it has been observed that a lower number of classes and a higher class level have an increasing effect on students' motivation levels in the classroom.

Keywords: *Classroom Motivation, Academic Motivation, Academic Achievement, Secondary School Students*

Giriş

Motivasyonun çok yönlü bir kavram olduğu doğrudur. İnsanların harekete geçmelerini ve belirli hedeflere ulaşmalarını sağlayan içsel ve dışsal etmenlerden oluşur. İçsel motivasyon, bireyin kendi ilgi, tutku ve değerlerinden kaynaklanan içsel bir güdülenmedir. Dışsal motivasyon ise, ödüller, cezalar, takdir, sosyal beklentiler gibi dış etmenlerle harekete geçme motivasyonudur (İlgar, 2004). Motivasyonun temelinde bireyin gereksinimleri ve istekleri yer alır. İnsanlar belirli gereksinimlerini karşılamak ve isteklerini gerçekleştirmek için motivasyona ihtiyaç duyarlar. Bu gereksinimler fizyolojik, güvenlik, aitlik, sevgi, saygı, kendini gerçekleştirme gibi farklı düzeylerde olabilir (Low vd., 2022). Motivasyonun bir diğer önemli bileşeni ise hedeflerdir. Bireylerin belirli hedeflere ulaşma isteği ve çabası motivasyonu artırır. Hedefler, bireyin neyi başarmak istediğini ve bunun için nasıl bir yol izleyeceğini belirler. Hedeflerin zorluğu, erişilebilirliği ve değeri, motivasyonu etkileyen faktörler arasındadır. Motivasyon aynı zamanda bireyin inançları, değerleri ve tutkularıyla da ilişkilidir. Bireyler, inandıkları ve değer verdikleri konulara yönelik daha yüksek bir motivasyona sahip olurlar. Tutkuyla yapılan işlerde zamanın nasıl geçtiği hissedilmez ve daha yüksek bir performans sergilenir (Eren, 2001).

Motivasyon süreci, bir ihtiyacın ortaya çıkması veya bir hedefin belirlenmesiyle başlar. Bu ihtiyaç veya hedef, bireyde bir dürtü oluşturur ve harekete geçirir. Motivasyon sürecinde, bireyin ihtiyaçlarını karşılamak veya hedeflerine ulaşmak için çeşitli stratejiler ve kaynaklar kullanması gerekmektedir (Bayrakçeken vd., 2021). Motivasyonun temel amacı, bireylerin kendi istekleri ve iç motivasyonlarıyla hareket etmelerini sağlamaktır. Motivasyonun önemi, özellikle öğrenme ve başarı süreçlerinde ortaya çıkar. İyi bir motivasyon, öğrencilerin ilgilerini çeker, öğrenme sürecine aktif katılımını sağlar ve daha iyi sonuçlar elde etmelerini destekler. Motive bir öğrenci, daha fazla çaba gösterir, daha derinlemesine öğrenir ve öğrenmeye olan ilgisini sürdürür. Motivasyonun öğrenme ve başarı süreçlerinde önemli bir rolü vardır ve iyi bir motivasyon öğrencilerin başarılarını destekler (Erdem, 2012).

Motivasyonun öğrenme ve davranış üzerindeki etkililiği doğru bir şekilde anlaşılması önemlidir. Motivasyon, öğretim tasarımında nasıl kullanılacağı ve ne anlama geldiği konusunda bazı zorluklar yaşanabilir. Motivasyon, bireylerin içsel ve dışsal faktörlerle harekete geçirilmesi ve belirli hedeflere yönlendirilmesi sürecidir. Bunun nedeni, bilişsel hedeflerin somut olarak ölçülebilen beceriler, bilgi ve performans göstergeleriyle ilişkilendirilebilmesidir (Tabroni vd., 2022).

Bireyin performansını etkileyen faktörler arasında yetenek düzeyi, öğrenme imkanları, destekleyici bir öğrenme ortamı, uygun kaynaklar ve araçlar, etkili öğretim yöntemleri gibi unsurlar bulunmaktadır. Motivasyonun ölçülemeyen bir süreç olması ve performansla ilişkisi dikkate alınarak öğretim tasarımında kullanılması önemlidir. Motivasyonun yüksek tutulması, bireylerin istekli, verimli ve etkin bir şekilde çalışmasını sağlayabilir. Ancak motivasyonun etkili olabilmesi için bireyin yetenekleriyle uyumlu çevresel faktörlerin de dikkate alınması gerekmektedir (Atay, 2014). Eksiklik hissedilen gereksinimlerin ortaya çıkmasıyla motivasyon süreci başlar. Motivasyon ilk aşamasında fizyolojik, psikolojik veya sosyal olabilir. Motivasyon sürecinin ikinci aşaması, uyarılma olarak adlandırılır. Bu aşamada birey, gereksinimini karşılama isteğiyle harekete geçer. Uyarılma sürecinde birey, enerjisini, dikkatini ve çabasını gereksinimini gidermek veya hedeflerine ulaşmak için odaklar. Motivasyonun üçüncü aşaması ise davranışsal tepkilerin gerçekleşmesidir. Birey, gereksinimini karşılamak veya hedeflerine ulaşmak için uygun davranışları sergiler. Motivasyon süreci, bireyin içsel ve dışsal faktörlerin etkileşimiyle şekillenir (Özdemir, 2015).

Bireyin içsel faktörleri, kişilik özellikleri, değerleri, inançları ve hedefleri motivasyonu etkilerken, dışsal faktörler ise ödüllendirme, sosyal çevre, destekleyici ilişkiler gibi etkenlerdir. Bireyin gereksinimlerinin ortaya çıkması, onları karşılama isteği uyandırır ve uyarılma süreci başlar. Bu süreçte birey, gereksinimlerini veya hedeflerini karşılamak için uygun davranışları sergiler. Motivasyon, içsel ve dışsal etkenlerin etkileşimiyle şekillenir ve bireyin istekli, etkin ve verimli bir şekilde hareket etmesini sağlar (Berestova vd., 2022).

Öğrencilerde içsel motivasyon bireyin kendi içinden gelen bir güdülenmeyle harekete geçmesini ifade eder. Bu tür motivasyonda, kişinin ilgi, merak, yetenek ve kişisel değerleri gibi içsel faktörler etkilidir. İçsel motivasyon, bireyin kendisi için anlamlı ve önemli olan etkinliklere katılmayı tercih ettiği bir durumdur (Yurt ve Bozer Özaraç, 2015). Öğrencilerde içsel motivasyon, öğrenme sürecine aktif bir şekilde katılmayı, öğrenmeye olan ilgi ve meraklarını sürdürmeyi ve kendilerini geliştirmeyi sağlar. İçsel motivasyonu yüksek olan öğrenciler, daha fazla özveri gösterir, daha derinlemesine öğrenme stratejileri kullanır ve daha yaratıcı düşünebilirler. Ayrıca, içsel motivasyon, öğrencilerin öğrenme deneyimlerinden daha fazla tatmin ve doyum elde etmelerini sağlar (Fong, 2022). İçsel motivasyonu teşvik etmek için, öğrencilerin kişisel ilgi ve değerlerine dayalı olarak öğrenme ortamları oluşturulmalıdır. Öğrencilerin kendi ilgi alanlarına uygun konuları keşfetmelerine ve kendi hedeflerini belirlemelerine fırsat verilmelidir. Aynı zamanda, öğrencilere özgüven ve özyönetim becerileri geliştirme imkanı sağlayarak kendi öğrenme süreçlerine aktif katılımı teşvik etmek önemlidir. İçsel motivasyon, bireyin içsel kaynaklardan gelen ilgi, gereksinim, merak gibi faktörlerle ortaya çıkar. Motivasyon, insanı bir şey yapmaya yönlendiren bir güçtür ve içsel motivasyon, bireyin kendi içsel arzuları ve gereksinimleri tarafından ateşlenir. Bu şekilde öğrencilerin içsel motivasyonlarını beslemek ve öğrenme etkinliklerine aktif bir şekilde katılmalarını sağlamak önemlidir. Bu şekilde içsel motivasyonu destekleyen bir öğretme-öğrenme ortamı oluşturulduğunda, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif ve istekli bir şekilde katılmaları ve başarı düzeylerini artırmaları daha olasıdır (Türk ve Gürkan, 2019).

Dışsal motivasyon, bir bireyin davranışını başkaları tarafından sağlanan ödüller, cezalar, sosyal destek veya dış etkenlerin etkisiyle gerçekleştirdiği bir motivasyon

türüdür. Dışsal motivasyon, bireyin davranışını tamamlamak veya hedefe ulaşmak için dışarıdan sağlanan teşviklerle desteklenir (Eray, 2022). Dışsal motivasyon, bir süreliğine belirli bir görevi yerine getirmek için etkili olabilir. Dışsal motivasyonun temelinde ödül ve ceza gibi dış etkenlerin etkisi vardır. Öğrencilerin dışsal motivasyonla hareket etmeleri durumunda, genellikle ödül veya takdir gibi dışarıdan gelen teşviklerle belirli görevleri yerine getirirler. Bu teşvikler, notlar, sertifikalar, ödüller, rekabet veya sosyal kabul gibi çeşitli biçimlerde olabilir. Dışsal motivasyon, bireyin dışarıdan gelecek ödül veya takdir gibi teşviklerle harekete geçmesini sağlar (Silalahi vd., 2022). Bu tür motivasyonla çalışan öğrenciler, genellikle belirli bir hedefe ulaşmak için çaba gösterirler ve bu hedefe ulaşmanın getirdiği ödül veya övgüyü amaçlarlar. Ancak, dışsal motivasyonun etkisi geçici olabilir ve öğrenciler motivasyonlarını sürdürülebilmek için sürekli dış teşviklere ihtiyaç duyabilirler. Araştırmalar, dışsal yönelimli öğrencilerin içsel yönelimli öğrencilere göre daha az çaba gösterdiğini, daha az etkili stratejiler kullandığını ve derinlemesine öğrenmeyi teşvik etmediklerini göstermektedir. Bu nedenle, eğitim sürecinde dışsal motivasyonun yanı sıra içsel motivasyonun da teşvik edilmesi önemlidir. İçsel motivasyon, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını teşvik eder, ilgi ve meraklarını besler ve uzun vadeli öğrenmeyi destekler (Leitão vd., 2022).

Öğrencilerin motivasyon yönelimleri, öğrenme stratejilerini ve çaba düzeylerini etkileyebilir. İçsel yönelimli öğrenciler genellikle öğrenmeyi kendi kişisel yararları için önemli bulurlar ve daha fazla çaba gerektiren, derinlemesine öğrenmeyi teşvik eden stratejiler kullanma eğilimindedirler. Bu stratejiler, metinleri analiz etme, ilişkilendirme yapma, problem çözme becerilerini kullanma gibi aktif öğrenme yöntemlerini içerebilir. Öte yandan, dışsal yönelimli öğrenciler genellikle öğrenmeyi dışsal teşviklerle ilişkilendirirler ve daha az zihinsel çaba gösterme eğilimindedirler. Onlar için motivasyon, ödüllerin veya dışsal takdirin elde edilmesiyle ilgilidir. Öğrencilerin kendi kişisel ilgi ve değerlerine dayalı içsel motivasyonlarını desteklemek ve aynı zamanda dışsal teşvikleri dengeli bir şekilde kullanmak, daha derinlemesine öğrenme ve başarı için önemli bir faktördür (Elçi ve Elçi (2022)).

Sonuç olarak motivasyon, öğrenci, bir konuya ilgi duyar, bir amaca yönelir veya bir faaliyeti yapmaktan keyif alır. İçsel motivasyonlu bir öğrenci, öğrenme sürecini anlam ve değer taşıyan bir süreç olarak algılar. Kendi özgün hedeflerini belirler, kendi başarıları için çalışır ve özgür iradesiyle motivasyonunu sürdürür. Dışsal motivasyon, öğrencinin dış faktörlerden kaynaklanan ödül, takdir, ceza, beklenti gibi dışsal etmenlere dayalı olarak harekete geçtiği motivasyon türüdür (Akbarov, 2022). Öğrenci, bir amaç veya görevi tamamlamak için dışarıdan gelen ödüllere veya baskılara yanıt verir. İçsel motivasyon, öğrencinin kendi içsel kaynaklarından gelen bir motivasyon türüdür ve genellikle daha kalıcı ve sürdürülebilir bir motivasyon sağlar. Dışsal motivasyon ise, dışarıdan gelen teşviklere dayalı olarak harekete geçen bir motivasyon türüdür ve genellikle daha geçici ve dış etkenlere bağımlı bir motivasyon sağlar (Arslan, 2023). Öğrenci motivasyonunu etkileyen faktörlerde içsel ve dışsal motivasyon arasında bir etkileşim olabilir. İçsel motivasyonu destekleyen bir öğretim ortamı ve öğretim stratejileri, öğrencinin dışsal motivasyonunu da etkileyebilir. Önemli olan, öğrencilerin hem içsel hem de dışsal motivasyonlarını desteklemek ve onları öğrenme sürecinde aktif, bağımsız ve başarılı olmalarını sağlayacak ortamlar yaratmaktır (Saputra, 2022).

Araştırmanın Amacı

Araştırmada öğrencilerde sınıf içi motivasyonu etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır;

1. Öğrencilerin sınıf içi motivasyonları ne düzeydedir?
2. Öğrencilerin sınıf içi motivasyonları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin sınıf içi motivasyonları sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin sınıf içi motivasyonları sınıftaki öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
5. Öğrencilerin sınıf içi motivasyonları okulun bulunduğu konum değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri belirli bir duruma ilişkin tutum görüş ve algıları ortaya çıkarmayı amaçlayan araştırma türleridir. Ayrıca bu yöntem araştırma konusuyla ilgili olarak katılımcılara sorular sorulmasını ve bir çalışma için veri toplama uygulamasını içermektedir (Groves vd., 2011). Bu araştırmada öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerinin ortaya çıkarılması bakımından tarama modelinde tasarlanmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılı güz yarısında Samsun ilinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evren içerisinde araştırmaya gönüllü olarak dahil edilen 555 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler il merkezi, ilçe ve köy okullarında öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine ilişkin cinsiyet, sınıf düzeyi, sınıftaki öğrenci sayısı ve okulun bulunduğu konum bakımından değerlendirmeler yapılmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

	N	%	
Cinsiyet	Kız	287	51,7
	Erkek	268	48,3

Öğrencilerde Sınıf İçi Motivasyonu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi

Sınıf Düzeyi	6. sınıf	171	30,8
	7. sınıf	166	29,9
	8. sınıf	218	39,3
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-20 öğrenci	249	44,9
	20-30 öğrenci	306	55,1
Okulun Bulunduğu Konum	İl merkezi	135	24,3
	İlçe	237	42,7
	Köy	183	33,0
Toplam		555	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklere göre dağılımları incelendiğinde %51,7'sinin kız, %48,3'ünün erkek olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyi bakımından öğrencilerin %30,8'i 6. sınıfta, %29,9'u 7. sınıfta, %39,3'ü ise 8. sınıfta öğrenim görmektedir. Sınıftaki öğrenci sayısı bakımından öğrencilerin %44,9'unun 10-20 öğrenci, %55,1'inin 20-30 öğrenciye sahip sınıflarda öğrenim gördükleri belirtilmiştir. Okulun bulunduğu konum bakımından öğrencilerin %24,3'ünün il merkezi ve %42,7'sinin ilçe merkezinde öğrenim gördüğü belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu ve motivasyon ölçeği kullanılmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, sınıftaki öğrenci sayısı ve okulun bulunduğu konum bakımından değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca öğrencilere Özerbaş (2003) tarafından geliştirilen motivasyon ölçeği uygulanmıştır. Ölçek 5'li likert türünde hazırlanmış olup, 30 maddeden meydana gelmektedir. Ölçeğin puanlaması kesinlikle katılmıyorum (1) ile Tamamen katılıyorum (5) aralığında değerlendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 30 iken en yüksek puan 150'dir ve alınan puan arttıkça sınıf içi motivasyon düzeylerinin daha olumlu olduğunu göstermektedir. Ayrıca ölçekte 90 puan sınıf olarak belirlenmiş, 90'ın altındaki puanlar olumsuz motivasyonu, 90 üzeri puanlar ise olumlu motivasyonu temsil etmektedir. Ölçeğin güvenirlik analizi araştırmacı tarafından yapılmış olup, cronbach alpha katsayısı (α) ,88 olarak belirlenmiştir. Buna göre ölçeğin öğrencilerin motivasyon düzeylerini belirlenmesine güvenirlik özelliği taşıdığı anlaşılmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde nicel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu kapsamda veriler SPSS24 veri analiz programı ile analiz edilmiştir. Ölçek verilerinin betimsel analizi yapılmış ve verilerin dağılımının normal olduğu görülmüştür. Bu bakımdan veri analizine parametrik istatistiksel tekniklerden bağımsız örneklem t testi ve ANOVA testleri uygulanmıştır. Analizlerde %95 ($p \leq 0,05$) güven aralığı kullanılmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin Sınıf İçi Motivasyon Düzeyleri

Tablo 2. Öğrencilerin Sınıf İçi Motivasyon Düzeyleri

N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Çarpıklık	Basıklık
555	108,38	15,029	-,094	,234

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içi motivasyon ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde öğrencilerin puan ortalamasının 108,38 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ölçekten 90 puanın üzerinde almış olmaları nedeniyle, motivasyonlarının olumlu düzeyde gerçekleştiği söylenebilir.

Öğrencilerin Sınıf İçi Motivasyon Düzeylerinin Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırması

Tablo 3. Öğrencilerin Sınıf İçi Motivasyon Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırması

Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Kız	287	107,8955	14,74834	-,801	,424
Erkek	268	108,9179	15,33572		

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeyleri cinsiyete göre bağımsız örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda puanlar arasında anlamlı farklılık meydana gelmediği belirlenmiştir ($p > 0,05$). Buna göre öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerinin okulun bulunduğu konuma göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Sınıf İçi Motivasyon Düzeylerinin Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırması

	Sınıf Düzeyi	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	p
Sınıf	6. sınıf	171	106,6316	14,14126	3,708	,025
	7. sınıf	166	107,4217	15,26344		
	8. sınıf	218	110,5046	15,33835		

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeyleri sınıftaki öğrenci sayısına göre bağımsız örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda puanlar arasında anlamlı farklılık meydana geldiği belirlenmiştir ($p \leq 0,05$). Meydana gelen farklılığa ilişkin aritmetik ortalama puanlar incelendiğinde sınıftaki öğrenci sayısı 10-20 olan öğrencilerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre sınıftaki öğrenci sayısı daha az olan öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerinin daha yüksek söylenebilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Sınıf İçi Motivasyon Düzeylerinin Sınıftaki Öğrenci Sayısına Göre Karşılaştırması

	Sınıftaki Öğrenci Sayısı	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Sınıftaki Öğrenci Sayısı	10-20 öğrenci	249	110,3052	14,88028	2,725	,007
	20-30 öğrenci	306	106,8301	14,99477		

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeyleri sınıftaki öğrenci sayısına göre bağımsız örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda puanlar arasında anlamlı farklılık meydana geldiği belirlenmiştir ($p \leq 0,05$). Meydana gelen farklılığa ilişkin aritmetik ortalama puanlar incelendiğinde sınıftaki öğrenci sayısı 10-20 olan öğrencilerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre sınıftaki öğrenci sayısı daha az olan öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerinin daha yüksek söylenebilir.

Tablo 6. Öğrencilerin Sınıf İçi Motivasyon Düzeylerinin Okulun Bulunduğu Konuma Göre Karşılaştırması

	Okulun Bulunduğu Konum	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	F	p
Okulun Bulundupu Konum	İl merkezi	135	108,3556	14,51683		
	İlçe	237	107,2152	15,30952	1,695	,185
	Köy	183	109,9344	14,97823		

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeyleri okulun bulunduğu konuma göre ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda puanlar arasında anlamlı farklılık meydana gelmediği belirlenmiştir ($p>,05$). Buna göre öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerinin okulun bulunduğu konuma göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Tartışma

Araştırmada öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda araştırmada öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, sınıftaki öğrenci sayısı ve okulun bulunduğu konum bakımından değerlendirmeler yapılmıştır.

Araştırmada öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık göstermediği belirlenmiştir. Araştırma bulgusuna benzer şekilde Yurt ve Bozer (2015) tarafından yapılan araştırmada erkek öğrencilerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Arslan (2023) ortaokul öğrencilerinin motivasyon düzeylerine ilişkin yaptığı araştırmada cinsiyet bakımından kız öğrencilerin motivasyon düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık gösterdiği ve üst sınıfta olan öğrencilerde motivasyonun daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırma bulgusuna benzer şekilde Yurt ve Bozer (2015) tarafından yapılan araştırmada sınıf düzeyine göre 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Türk ve Gürkan (2019) tarafından yapılan araştırmada sınıf düzeyi daha yüksek olan öğrencilerin öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıftaki öğrenci sayısına göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık gösterdiği ve sınıf mevcudu daha az olan öğrencilerde motivasyonun daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgusuna benzer şekilde Türk ve Gürkan (2019) tarafından yapılan araştırmada erkek öğrencilerin motivasyon düzeylerini daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Türk ve Gürkan (2019) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinin akademik motivasyonları

incelenmiş ve sınıf mevcudunun fazla olmasının öğrenmeye yönelik motivasyonu olumsuz etkilediği ifade edilmiştir. Benzer şekilde Arslan (2023) ortaokul öğrencilerinin motivasyon düzeylerine ilişkin yaptığı araştırmada sınıf düzeyi bakımından 5 ve 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerin motivasyon düzeylerinin diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgulara karşılık Atay (2014) ve Altunışık (2016) tarafından yapılan araştırmada sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin akademik motivasyonlarında azalma meydana geldiği belirlenmiştir.

Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri okul konumuna göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık göstermediği belirlenmiştir. Katipoğlu (2012) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin motivasyon düzeylerinde çevresel etkenlerin ve okulun konumunun önemli olduğu, ulaşım ve gürültü gibi etkenlerin öğrencilerin derse yönelik motivasyonlarını olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Türk ve Gürkan (2019) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin sahip olduğu imkanların ve okulun özelliklerinin motivasyon üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Eray (2022) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinde oyunlaştırma etkinliklerinin öğrencilerde akademik motivasyona etkisi incelenmiş, araştırma sonucunda sınıf ortamında oyun etkinliklerinin öğrencilerin akademik motivasyonunu artırdığı görülmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeyleri genel olarak incelendiğinde motivasyonların olumlu yönde gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık göstermediği belirlenmiştir.
- Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık gösterdiği ve üst sınıfta olan öğrencilerde motivasyonun daha yüksek olduğu görülmüştür.
- Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıftaki öğrenci sayısına göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık gösterdiği ve sınıf mevcudu daha az olan öğrencilerde motivasyonun daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri okul konumuna göre sınıf içi motivasyon düzeylerinin farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilebilir;

Öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeyleri olumlu yönde gerçekleşmiştir. Ancak toplam puan üzerinden değerlendirildiğinde motivasyonun daha da artırılabilir olduğu anlaşılmaktadır. Bu bakımdan öğrencilerin sınıf içi motivasyon düzeylerini artırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir.

Araştırmada sınıf düzeyi bakımından 8. sınıf öğrencilerinin motivasyonunun yüksek olması öğrenim kademesindeki ilerleme, okul başarı puanının üst öğrenim kademesine geçişte dikkate alınması gibi faktörler etkili olabilir. Bu nedenle alt sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin de sınıf içi motivasyonlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

Araştırmada sınıftaki öğrenci sayısı daha az olan öğrencilerde sınıf içi motivasyon düzeyleri daha yüksek gerçekleşmiştir. Bu durumda öğrenci sayısının kalabalık olduğu öğrenme ortamlarında öğrencilerin sayısının azaltılması ve sınıf sayılarının artırılması sağlanabilir.

Öğrencilerde sınıf içi motivasyon, öğrenme süreçleri ile yakından ilişkilidir. Bu nedenle motivasyonu artırmaya yönelik çalışmaların, eğitimde verimlilik ve etkililik bakımından son derece önemli olduğu söylenebilir. Dolayısıyla öğretmenler, okul yönetimi ve velilerin işbirliği içerisinde öğrencilere yönelik çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Akbarov, B. (2022). Formation of professional motivation of students in the educational process. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(4), 702-704.
- Altunışık, S. (2016). *Ortaokul öğrencilerinin fene yönelik merak, motivasyon ve akademik başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi: Bir yapısal eşitlik modellemesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arslan, A. (2023). Ortaokul öğrencilerinin motivasyon düzeylerinin okuma stratejileri bilişüstü farkındalıkları üzerindeki etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(239), 2133-2158.
- Atay, A. D. (2014). *Ortaokul öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin ve üstbilişsel farkındalıklarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bayrakçeken, S., Oktay, Ö., Samancı, O., & Canpolat, N. (2021). Motivasyon kuramları çerçevesinde öğrencilerin öğrenme motivasyonlarının artırılması: bir derleme çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(2), 677-698.
- Berestova, A., Burdina, G., Lobuteva, L., & Lobuteva, A. (2022). Academic Motivation of University Students and the Factors That Influence It in an E-Learning Environment. *Electronic Journal of e-Learning*, 20(2), 201-210.
- Eray, F. (2022). *Ortaokul 8. sınıf öğrencileri üzerinde yürütülen oyunlaştırma tabanlı etkinliklerin öğrencilerin motivasyon, öz yeterlik ve matematik kaygılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Erdem, A. R. (2012). *Sınıfta güdüleme, etkili sınıf yönetimi*. Ed. Hüseyin Kıran, Ankara: Anı Yayıncılık
- Eren, E. (2001). *Yönetim ve organizasyon*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

- Fong, C. J. (2022). Academic motivation in a pandemic context: a conceptual review of prominent theories and an integrative model. *Educational Psychology, 42*(10), 1204-1222.
- Elçi, G., & Elçi, B. (2022). Eğitimde önemli bir motivasyon unsuru; yaştan bağımsızlık düşüncesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6*(1), 17-26.
- Groves, R. M., Fowler Jr, F. J., Couper, M. P., Lepkowski, J. M., Singer, E., & Tourangeau, R. (2011). *Survey methodology*. John Wiley & Sons.
- İlgar, Ş. (2004). Motivasyon aktiviteleri ve öğretmen. *HAYEF Journal of Education, 1*(2), 211-222.
- Katipoğlu, B. (2012). Öğrencilerde dikkat ve motivasyon zafiyetine neden olan bazı faktörler. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15*(27), 225-235.
- Leitão, R., Maguire, M., Turner, S., & Guimarães, L. (2022). A systematic evaluation of game elements effects on students' motivation. *Education and Information Technologies, 1*-23.
- Low, D. Y. S., Poh, P. E., & Tang, S. Y. (2022). Assessing the impact of augmented reality application on students' learning motivation in chemical engineering. *Education for Chemical Engineers, 39*, 31-43.
- Özdemir, Y. (2015). Ortaokul öğrencilerinde okul tükenmişliği: Ödev, okula bağlılık ve akademik motivasyonun rolü. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 6*(1), 27-35.
- Özerbaş, M. A. (2003). *Bilgisaya destekli bağlaşıklık öğretimin öğrenci başarısı, motivasyonu ve transfer becerilerine etkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Saputra, E. B. (2022). The effect of teacher communication ability and learning motivation on student learning outcomes in Economic lessons for Class XI IPS SMA Ekasakti in Padang academic year 2015/2016. *Journal International on Global Education, 1*(1), 1-10.
- Silalahi, D. E., Siallagan, H., Munthe, B., & Sihombing, P. S. R. (2022). Investigating students' motivation toward the use of zoom meeting application as english learning media during COVID-19 pandemic. *Journal of Curriculum and Teaching, 11*(5), 41-48.
- Tabroni, I., Lestari, E. S., & SM, H. H. (2022). Efforts to Increase Students' Learning Motivation in Al-Qur'an Hadith Lessons About the History of the Decline and Writing of the Qur'an with CBSA. *Jurnal Multidisiplin Madani, 2*(2), 795-804.
- Türk, A. N., & Gürkan, F. S. (2019). 6. ve 7. sınıf öğrencilerinde akademik motivasyon ve siber zorbalığın incelenmesi. *Dünya İnsan Bilimleri Dergisi, 2019*(1), 45-78.
- Yurt, E., & Bozer Öz Saraç, E. N. (2015). Akademik motivasyon ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences, 14*(3):669-685.